

Dostrzegacz Biblioteczny

Pismo informacyjne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

nr 4
(112)
2023

Redakcja

Paweł Kordybacha (red.)

Lidia Głębiga (sekr. red.)

Joanna Chapska

Nina Dąbrowska

Kamila Rudnicka

Paweł D. Znamierowski

Redakcja zastrzega sobie prawo do wyboru materiału, opracowania redakcyjnego i adyustacji tekstu.

email: dostrzegaczbiblioteczny@gmail.com

telefon: 81 528 74 21

ISSN 1732-4823

Spis treści

mgr inż. Andrzej Rolla	
– Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie	3
Edukacyjna rola biblioteki publicznej a programy POWER, ERASMUS+	4
Archiwum zakładowe	11
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie	11
„Głos Regionalistów” : historyczny dodatek do „Głosu Ziemi Bychawskiej”	14
Biblioteka. Włącz się w to! – Lubelski BiblioLAB w Hrubieszowie	16
Patriotyzm Jutra	18
26. Targi Książki w Krakowie 26-29.10.2023 (wyjazd szkoleniowy)	19
Koronki w bibliotece – sposób na zimowe wieczory	21
Kapsuła Czasu w Janowie Lubelskim	22
Rękopis z Nałęczowa	23
Lubelski Bibliotekarz Roku 2023	24
Konkurs „Książka Roku 2023”	24
XXX edycja Nagrody im. Anny Platto	25

Okładka fot. Paweł D. Znamierowski

mgr inż. Andrzej Rolla

– Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

Andrzej Rolla urodził się 11 listopada 1966 r. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Reja w Kraśniku. Ukończył Akademię Rolniczą w Lublinie na Wydziale Zootechniki oraz studia podyplomowe: Master of Business Administration, Nauczanie informatyki, Politechnika Lubelska (Politechnika Lubelska); Organizacja i zarządzanie oświatą (Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie); Polityka rolna oraz wykorzystywanie funduszy Unii Europejskiej (Akademia Rolnicza w Lublinie) oraz kursy kwalifikacyjne, m.in.: Organizacja i zarządzanie oświatą, Organizacja i zarządzanie oświatą wg programu polsko-brytyjskiego; kurs przygotowujący do sprawowania nadzoru pedagogicznego. Dodatkowo zrealizował kilkadziesiąt różnych form doskonalenia zawodowego, podnosząc swoje kwalifikacje z dziedziny oświaty, bibliotekoznawstwa, zarządzania oraz pozyskiwania środków z Unii Europejskiej. Pracował jako nauczyciel w Zespole Szkół Rolniczych w Kluczkowicach oraz w Zespole Szkół – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Orłąt Lwowskich w Urzędowie, gdzie w latach 1996–2017 r. był jego dyrektorem. W październiku 2018 r. uzyskał mandat radnego Rady Powiatu Kraśnickiego, gdzie był Wiceprzewodniczącym Rady Powiatu VI kadencji w Kraśniku. Od 27 marca 2019 r. do 9 sierpnia 2023 r. był Starostą Kraśnickim. W uznaniu dla swej pracy otrzymał wiele odznaczeń, m.in.: Medal Archidiecezjalny „Lumen Mundi”, Medal 100-lecia Obrony Lwowa, Medal Pamiątkowy Województwa Lubelskiego, Medal 600-lecia Urzędowa, Krzyż Drugiej Obrony Lwowa, Krzyż 100 lat Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, Krzyż Niepodległości z gwiazdą kl. I oraz wiele innych wyróżnień i nagród za swoją wszechstronną działalność. Aktywnie uczestniczy w życiu społeczności lokalnej. Jest członkiem Zarządu Towarzystwa Ziemi Urzędowskiej, członkiem Klubu Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w Urzędowie oraz Klubu Sportowego Racing Team

Kraśnik. Napisał wiele artykułów do lokalnych wydawnictw: „Głosu Ziemi Urzędowskiej”, „Gazety Urzędowskiej”, „Bractwa”. Współpracuje z Wojewódzką Radą Towarzystw Regionalnych w Lublinie, z Instytutem Pileckiego w Warszawie. 18 października 2023 r. objął funkcję dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.

Serdecznie gratulujemy!

na podst. <https://wbp.lublin.pl/index.php/2023/10/23/nowy-dyrektor-biblioteki/>

Edukacyjna rola biblioteki publicznej a programy POWER, ERASMUS+

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie od 2019 r. realizuje projekty w ramach programów Erasmus+ oraz POWER. Decyzja o aplikowaniu do programów wymagała odwagi. Było to novum, ponieważ wcześniej uczestnikami programu Erasmus+ mogły być uczelnie, a następnie szkoły. Dla bibliotek publicznych była to terra incognita. Skorzystanie z możliwości rozwoju biblioteki poprzez uczestnictwo w zagranicznych programach stwarzało szansę wzbogacenia, unowocześnienia oferty edukacyjnej i kulturalnej Biblioteki. Dostrzegano też potrzebę wzmocnienia kompetencji pracowników, wzrost ich wiedzy i nabycie nowych umiejętności. Obecnie, z perspektywy kilku lat, można ocenić znaczenie realizowanych projektów dla rozwoju instytucji, dla pracowników i spojrzeć na efekty, zarówno te trwałe, materialne, jak i te dotyczące kompetencji czy zmian mentalnych. Oczekiwano, że dzięki mobilnościom zagranicznym Biblioteka podniesie jakość swoich tradycyjnych usług bibliotecznych oraz wzbogaci działalność kulturalno-edukacyjną, adresowaną zarówno do dorosłych użytkowników instytucji, jak i pracowników bibliotek samorządowych województwa lubelskiego. Poszukując partnerów do realizacji projektów, wybierano biblioteki, które: realizują wiele projektów promujących czytelnictwo wśród lokalnej społeczności; pracują w środowiskach zróżnicowanych kulturowo, językowo, etnicznie i technologicznie; realizują wiele działań na rzecz migrantów; proponują nowoczesne rozwiązania technologiczne w pracy bibliotekarza i w pracy z czytelnikiem; gromadzą różnorodne zbiory tak tematyczne jak i językowe; pracownicy tych bibliotek prezentują na międzynarodowych konferencjach bibliotekarskich różne aspekty swojej działalności. Wkład w/w bibliotek w projekt polegał na przekazaniu informacji o działalności biblioteki, o realizowanych projektach, zapoznaniu z metodami i stosowanymi rozwiązaniami w obszarze edukacji czytelniczej, promocji czytelnictwa, pracy z seniorami

i z migrantami, promocji zbiorów. Miłym i istotnym dopełnieniem były starania bibliotek przyjmujących o zapoznanie przybyszy z Polski z działalnością innych instytucji kultury (zazwyczaj byli to partnerzy współpracujący z biblioteką), a także z dziedzictwem kulturowym i historią odwiedzanego kraju. Ze strony WBP w Lublinie uczestnikami projektów byli pracownicy Biblioteki, którzy działają na rzecz edukacji dorosłych, tzn. prowadzą zajęcia, szkolenia, kursy dla bibliotekarzy i innych grup; czynnie uczestniczą w konferencjach naukowych, sesjach; osoby pracujące z czytelnikiem (udzielanie informacji, prowadzenie lekcji bibliotecznych i wycieczek bibliotecznych, pokazy zbiorów); realizują działania na rzecz lokalnej społeczności. Uczestnicy mieli za zadanie zapoznać się z europejskimi trendami edukacyjnymi i technologicznymi w bibliotekarstwie, zgłębić europejskie modele funkcjonowania bibliotek oraz stosowane strategie współpracy z otoczeniem. W aspekcie społecznym spodziewano się osiągnięcia otwartości na wielokulturową edukację obywatelską i na różnorodność kulturową.

W ramach wszystkich projektów realizowano wyjazdy typu job shadowing (poznawanie pracy na danym stanowisku poprzez obserwację) oraz zagraniczne kursy języka angielskiego. Pierwszy projekt „Mobilny Bibliotekarz” (nr projektu 2019-1-PL01-KA 104-064582) to mobilności typu job shadowing do Biblioteki im. Jiříego Mahena w Brnie (Republika Czeska; 10 bibliotekarzy) i kurs języka angielskiego w szkole językowej Maltalingua English Language School w St. Julian’s na Malcie (4 osoby). Kolejny projekt, realizowany w ramach programu POWER, pod tytułem „Europejski Bibliotekarz” (nr projektu POWERAE-2020-1-PL01-KA104-080986) to mobilności job shadowing 24 osób do bibliotek we Włoszech (Mediolan), Portugalii (Funchal), Finlandii (Helsinki), Szwecji (Södertälje) oraz kurs językowy (szkoła językowa English in Cypruss w Limassol; 4 osoby).

W 2021 r. Biblioteka pomyślnie przeszła proces Akredytacji Erasmus+, dzięki czemu, jako jedna z zaledwie piętnastu wówczas podmiotów w Polsce, uzyskała uproszczony dostęp do możliwości uzyskania dofinansowania. Przyznanie Akredytacji jest gwarancją regularnego otrzymywania dofinansowania na działania związane z mobilnością w ramach programu Erasmus+ w okresie 1 marca 2021 – 31 grudnia 2027. Warunkiem jest realizacja działań bez zastrzeżeń, zgodnie ze standardami programu.

Kolejne projekty są już projektami akredytowanymi. Akredytowany projekt numer: 2021-1-PL01-KA121-ADU-000010256 (1.09.2021-31.08.2023 – już zakończony) – zaplanowano 27 wizyt job shadowing w Miszkolcu (Węgry), Koszycach (Słowacja), Tromsø (Norwegia), Plovdiv (Bułgaria), Brno (Republika Czeska) oraz kurs języka angielskiego w szkole językowej I speak English (w miejscowości Sestu – Sardinia; 4 osoby). W ramach akredytowanego projektu numer 2022-1-PL01-KA121-ADU-000054420 (01.06.2022 – 31.05.2024) już wykonano mobilności m.in. do Reykjavíku (Islandia), Sibiu (Rumunia), a kurs językowy odbył się w Chorwacji. Natomiast pierwsze mobilności w ramach najnowszego projektu, o numerze 2023-1-PL01-KA121-ADU-000130576 (1 czerwca 2023 – 31 sierpnia 2024), kierują lubelskich bibliotekarzy do Biblioteki Centralnej w Jurmali (Łotwa).

Podstawowym założeniem programów Erasmus+ i POWER jest to, aby zrealizowane projekty przyniosły konkretne efekty, aby w instytucji wysyłającej uczestników na mobilności zagraniczne, nastąpiły pozytywne zmiany w postaci wprowadzenia nowych lub ulepszenia istniejących rozwiązań. Zmiany bywają różne: dotyczą sfery mentalnej, kompetencji zawodowych i społecznych, organizacji pracy, oferty dla użytkowników, sfery materialnej. Korzyści są klasyfikowane w trzech wymiarach: osobistym, zawodowym, społecznym.

W Raporcie końcowym projektu „Europejski Bibliotekarz” jako rezultaty zapisano m.in.: pozytywne zmiany mentalne; postrzeganie międzynarodowych

projektów jako możliwość rozwoju zawodowego i osobistego; wzrost kompetencji zawodowych i językowych oraz wiedzy uczestników; zapoznanie się z innowacyjnymi metodami pracy, w tym praca z seniorami, osobami z niepełnosprawnościami, obcokrajowcami; podniesienie świadomości międzykulturowej, przełamanie barier kulturowych; wprowadzenie nowych metod pracy z książką i w promocji biblioteki; wzbogacenie oferty projektów kulturalnych; wzmocnienie kompetencji osób zaangażowanych w proces edukacji dorosłych. Niewątpliwie pracownicy WBP w Lublinie wrócili z mobilności zagranicznych wzmocnieni merytorycznie dzięki pozyskaniu nowych umiejętności i kompetencji, wzmocnieniu uległo też ich poczucie wartości, stali się pozytywnie zmotywowani i pełni zapału do pracy oraz gotowi do uczestnictwa w kolejnych projektach. Uczestnicy wyjazdów po powrocie z mobilności dzielili się wiedzą i zdobytym doświadczeniem zarówno z kolegami w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Lublinie, jak i z pracownikami bibliotek samorządowych województwa lubelskiego podczas szkoleń. Dyskutowano o zaobserwowanych ciekawych rozwiązaniach, pomysłach. Nie wszystkie były transferowalne, ale starano się wprowadzać te, które były możliwe do wdrożenia od zaraz.

Jakie rezultaty, godne odnotowania, są zauważalne w WBP w Lublinie? Poniżej zostaną omówione przykładowe formy działalności Biblioteki i „przy okazji” zostaną zaznaczone zmiany inspirowane programami Erasmus+ lub POWER.

Projekty europejskie a oferta usług dla użytkowników

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, jako centralna biblioteka publiczna regionu, oferuje możliwość pozaformalnej edukacji – kształcenia dorosłych, młodzieży i dzieci oraz wymiany doświadczeń i współpracy bibliotek samorządowych regionu, a także organizacji o charakterze regionalistycznym.

Biblioteka organizuje wykłady, popularyzujące wiedzę historyczną i tematykę regionalną, spotkania autorskie, promocje książek, wieczory literackie, konferencje naukowe. Forma realizacji tych działań ewoluowała od spotkań stacjonarnych przez wydarzenia online po formę hybrydową (spotkania organizowane stacjonarnie są transmitowane na stronie Biblioteki i jej mediach społecznościowych). Nowością stał się „Poranek u Hieronima” (od lipca 2020) – godzinna audycja internetowa realizowana na żywo, emitowana na Facebooku Biblioteki (otwartym dla wszystkich), a więc jest łatwo dostępna oraz archiwizowana, co daje użytkownikom swobodę oglądania w dogodnym dla siebie czasie.

Z podobnymi formami pracy edukacyjnej lubelscy bibliotekarze zetknęli się w zagranicznych bibliotekach (Portugalia, Szwecja). Była to okazja do wzajemnej wymiany uwag warsztatowych, podzielenia się pomysłami na tematykę audycji. W Szwecji zwrócił uwagę fakt, że zarówno realizacją audycji interaktywnych, jak i całą działalnością edukacyjną zajmują się „producenci” czyli pracownicy bibliotek do tych zadań powołani. Bibliotekarze to osobna grupa pracowników – ich domeną jest praca stricte bibliotekarska. Taki podział wpływa pozytywnie na atmosferę pracy. Jedna osoba nie jest obciążona różnorodnymi obowiązkami, co wpływa korzystnie na jakość pracy. Od zagranicznych kolegów-bibliotekarzy można uczyć się skupienia na zadaniu, na profesjonalnym, merytorycznym dopracowaniu szczegółów bez stresowania się niewystarczającą liczbą potencjalnych użytkowników i wynikami statystycznymi. Bibliotekarze w Portugalii, Szwecji, Czechach, Włoszech organizują imprezy o szerokim zasięgu, ale też kameralne spotkania, z założenia przeznaczone dla nielicznego grona osób, które komfortowo czują się w małych grupach. Lubelscy bibliotekarze zwrócili uwagę na aktywny udział użytkowników bibliotek zarówno w organizacji spotkań (wolontariusze), jak i włączanie uczestników w przebieg wydarzenia.

Znamienne jest to, że europejscy bibliotekarze i ich organizatorzy nie traktują przedsięwzięć,

które nie znalazły akceptacji społecznej, jako porażki. Rezygnacja z niepopularnego projektu jest naturalną kolejną rzeczą i dopingiem do kreatywnego działania nad kolejnym pomysłem.

Działalność wystawiennicza WBP w Lublinie jest bogata. Przestrzeń ekspozycyjna jest wykorzystywana do organizowania wystaw zarówno własnych – wykonanych przez pracowników, jak i wystaw zewnętrznych. Wystawy, opracowywane na podstawie zbiorów Biblioteki, prezentują te zbiory i wskazują możliwości ich wykorzystywania do celów edukacyjnych. Organizowane są w różnej formie: przestrzennych wystaw stacjonarnych, wystaw kilkunastometrowych lub wystaw objazdowych. Uczestnicy mobilności zagranicznych mieli okazję przyjrzeć się ekspozycjom we wszystkich odwiedzanych bibliotekach. Wystawy przybierają różne rozmiary i formy: od jednoelementowych (jedna gablota, jeden roll-up), poprzez ekspozycje w fotoramach, antyramach, gablotach różnych konstrukcji, na planszach, po pokazy multimedialne. Różnorodność form i stosowanych rozwiązań w warstwie opracowania merytorycznego i oprawy graficznej są źródłem inspiracji. Nowością, która już przyjęła się w WBP w Lublinie, są mini-wystawki książek, eksponowane w strefie wolnego dostępu do półek. Wzbudzają zainteresowanie i są doskonałą zachętą do wypożyczenia kolejnej książki. Przypominają też o zbliżających się świętach, informują o wydarzeniu, rocznicy historycznej, pisarzu itp. Wystawki w Wypożyczalni WBP dotychczas zrealizowane eksponowały literaturę traktującą o świętach Bożego Narodzenia, Walentynkach, Dniu Kobiet, a także „czarne” książki na Black Friday. W Dziale Bibliografii Lubelszczyzny i Wiadomości o Regionie w ten sposób są wystawiane wybrane książki z najnowszych nabytków, wprowadzonych do regionalnego księgozbioru. Pełniejsze wykazy tychże nowości są podawane czytelnikom na stronie Biblioteki regularnie co dwa miesiące.

WBP w Lublinie również sięga po takie formy promocji czytelnictwa jak: recenzje, eseje, posty w mediach społecznościowych. Recenzje publikacji ukazują się regularnie w roczniku „Bibliotekarz Lubelski”, w kwar-

talniku „Dostrzegacz Biblioteczny”, a w czasie lockdownu na stronie internetowej Biblioteki pojawiła się podstrona „Domowe Narodowe Czytanie” (DNC). Zamieszczano na niej codziennie mini-eseje, recenzje książek, polecanych czytelnikom do przeczytania. Wraz z powrotem do pracy w trybie stacjonarnym zaniechano prowadzenia podstrony. Jej miejsce zajęły recenzje zamieszczane na facebooku Biblioteki pod hasłem „Kobiecym okiem”. Inicjatywa dopiero rozwija się, a impulsem do jej uruchomienia była wizyta w bibliotekach w Koszycach. Uczestnicy mobilności zwrócili uwagę na specjalny portal dla czytelników „Książki w zasięgu ręki” (Knihy na Dosah, https://knihy.nadosah.sk/?fbclid=IwAR1_QuYniEXsWofDTnfQ-eLfhrGblTGzq_zh3h4jell7_Qlsc03ZQjfV7rc), zawierający recenzje lokalnych książek, wywiady z pisarzami, polecane książki, wiersze poetów. Doświadczenia erasmusowe stały się też początkiem dla *Ten Top czyli WBP poleca* – comiesięcznego prezentowania na stronie najpoczytniejszych pozycji.

Ważnym elementem w ofercie WBP w Lublinie jest regionalna działalność informacyjna, spotkania, szkolenia i warsztaty, dotyczące wiedzy o regionie i regionalizmu. Cyklicznie organizuje się Lubelskie Spotkania Miłośników Regionu (LSMR) – 2023 roku odbyła się już V edycja. Przybliżają one regionalny warsztat informacyjny i wskazują sposoby poszukiwania wiedzy o historii i kulturze regionu. Niespodzianka w tym obszarze działalności bibliotek czekała na lubelskich bibliotekarzy w Funchal. Kartoteki tekstowe, w Polsce nieco zapomniane i niedoceniane jako źródło informacji regionalnej, w Portugalii są starannie prowadzone i udostępniane czytelnikom jako specjalne źródło informacji. Stało się to dopingiem do uporządkowania i odświeżenia kartotek tekstowych przechowywanych w dziale regionalnym WBP (większość z nich jest tworzonych od lat 50-tych XX w.). Wprowadzono również praktykę umieszczania w poszczególnych rekordach bibliograficznych w „Bibliografii Lubelszczyzny” informacji o dostępności tych materiałów właśnie w kartotekach tekstowych.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie stwarza też możliwość prezentacji historii i niepowtarzalnej kultury gminom i miejscowościom Lubelszczyzny. Spotkania takie są przygotowywane wspólnie z przedstawicielami społeczności lokalnej w ramach cyklu pod hasłem „Z Hieronimem po Lubelszczyźnie”. Ten sposób edukacji jest wart podkreślenia ze względu na angażowanie lokalnych regionalistów, nauczycieli, pracowników instytucji samorządowych w przygotowanie i przekaz wiedzy. Wiele z tych osób to wolontariusze, którzy poświęcają swój czas, dzielą się wiedzą i doświadczeniem, przez co działają na rzecz dobra wspólnego. Wzorców można szukać w odwiedzanych europejskich bibliotekach. Aktywna współpraca z organizacjami społecznymi, z instytucjami kultury i związkami twórczymi, lokalnymi uczelniami to cecha bibliotekarstwa czeskiego, włoskiego, fińskiego i szwedzkiego. Skala współpracy przekracza wszelkie starania polskich bibliotek. Obszary wspólnych działań dotyczą wspólnych projektów edukacyjnych, akcji społecznych i różnych innych obszarów, istotnych dla lokalnej społeczności. Warto te wzorce stosować w Polsce, a współpraca z lokalnymi podmiotami jest dobrym krokiem w tym kierunku.

Oprócz działań kulturalno-edukacyjnych i promocyjnych, adresowanych do dorosłych użytkowników, Biblioteka proponuje też zajęcia edukacyjne dla dzieci, organizowane przez agendę Działu Udostępniania – Oddział dla Dzieci. Spotkania z przedszkolakami i uczniami edukacji wczesnoszkolnej odbywają się od 2009 r., a w czasie pandemii wzbogacone o cotygodniowe zajęcia na fanpage’u Biblioteki. Zajęcia edukacyjne dla dzieci organizują również bibliotekarze we wszystkich europejskich bibliotekach. Jest to grupa użytkowników, którym warto poświęcić starania, gdyż zapoczątkują one w przyszłości. Formy pracy, narzędzia, nowoczesne środki technologiczne używane do realizacji zajęć edukacyjnych są różne – zależą od zasobności biblioteki, wielkości lokalu, którym dysponuje biblioteka i kreatywności osób

przeprowadzających spotkania. W bibliotekach są prowadzone spotkania stacjonarne (wspólne czytanie bajek, tematyczne zajęcia edukacyjne), audycje online emitowane w mediach społecznościowych (np. zajęcia językowe). Kąciki do spędzania czasu w bibliotece, kolorowo i ciekawie zaprojektowane, umożliwiają zabawę z wykorzystaniem książek, zabawek, akcesoriów plastycznych, gier komputerowych. Biblioteki dbają o to, by dzieci czuły się w bibliotece swobodnie i znakomicie bawiły się. Dbą się również o rodziców, aby mogli spędzić miło czas w bibliotece podczas zabaw pociech. Są też specjalne strefy, pozwalające na relaks mamom/tatusiom przychodzącym do biblioteki z niemowlętami.

Z kolei obcojęzyczni użytkownicy bibliotek polskich i europejskich to ważna kategoria czytelników, o których trzeba zadbać. Szczególnie w ostatnich dwóch latach ten obszar edukacji stał się bardzo ważny z powodu napływu uchodźców, uciekających przed wojną, która toczy się w Ukrainie. W WBP w Lublinie organizuje się wystawy i spotkania literackie o i z udziałem cudzoziemskich twórców (np. spotkanie z pisarzami litewskimi, spotkanie autorskie z ukraińskimi poetkami i poetami oraz tłumaczami). W zbiorach WBP znajdują się książki obcojęzyczne. W katalogu Biblioteki ukraiński księgozbiór został wyodrębniony w formie kolekcji, co znacznie ułatwia wyszukiwanie potrzebnych pozycji. W Wypożyczalni, w strefie wolnego dostępu do półek, wydzielono książki w języku angielskim, ukraińskim, włoskim. Rozwiązanie to przejęto ze szwedzkich bibliotek, w których księgozbiór dla cudzoziemców jest dostępny w kilkudziesięciu językach (w tym po polsku). Katalog pomysłów na działania skierowane do cudzoziemców w europejskich bibliotekach jest bogaty: od darmowych kursów językowych dla dzieci i dorosłych, przez imprezy integracyjne po doradztwo w sprawach urzędowych, socjalnych, informacji dotyczących życia codziennego czy różnic kulturowych, wyznaniowych. Niejedno można przenieść na grunt polski, wymaga to jednak decyzji i nakładów finansowych.

Kolejną grupą użytkowników, do których są kierowane specjalne zajęcia są seniorzy. Cykliczne kursy komputerowe dla seniorów, dotyczące podstawowych umiejętności korzystania z komputera, bankowości elektronicznej czy umiejętności poruszania się po portalach kulturalnych i turystycznych, ogólnokrajowe kampanie społeczne – to standard w bibliotekach polskich i europejskich. Prowadzony jest też indywidualny instruktaż, udzielany niejednokrotnie drogą telefoniczną czy mailową, którego celem jest nauczenie czytelników korzystania z książek i źródeł informacji dostępnych online. W WBP w Lublinie informuje się i zachęca czytelników do korzystania ze zdigitalizowanych zbiorów bibliotecznych i archiwalnych, dostępnych w bibliotekach cyfrowych. Promuje się własne zasoby widoczne w Bibliotece Cyfrowej WBP, w Lubelskiej Bibliotece Wirtualnej oraz na portalu Polona, na którym Biblioteka eksponuje swoje najcenniejsze zbiory, zaliczone do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. W Czytelni Naukowej uruchomiono stanowisko komputerowe do korzystania z zasobów cyfrowych, dostępnych offline i online. Bibliotekarz dyżurujący służy pomocą i udziela potrzebnych wskazówek. Z kolei w Czytelni Czasopism czytelnicy niedowidzący mogą skorzystać z udogodnień, pozwalających na samodzielne czytanie publikacji. Pod wpływem doświadczeń z pobytów w Brnie i Mediolanie zainstalowano w holu Biblioteki łatwo dostępne komputery z katalogiem WBP online, z pomocą których czytelnicy mogą zamówić potrzebne publikacje już od godziny 7.30 (tzn. półtorej godziny przed otwarciem Biblioteki dla użytkowników). Kolejnym krokiem wprowadzania zagranicznych wzorców winno być zainstalowanie stanowiska do samodzielnego zwrotu książek i książkomatu. Jest to standard nie tylko w europejskich, ale także w wielu polskich bibliotekach.

Od europejskich kolegów polscy bibliotekarze mogą uczyć się różnorodności zajęć, proponowanych seniorom. Spotkania tematycznych i kluby seniora w bibliotece, spotkania plenerowe podczas

wydarzeń kulturalnych i akcji społecznych w mieście, wspólne wycieczki turystyczne, spotkania literackie, indywidualne spotkania z bibliotekarzem. Pozazdrościć można łatwości pozyskiwania funduszy projektowych na tego rodzaju działania. W europejskich bibliotekach działalność na rzecz edukacji cyfrowej społeczeństwa jest bardzo ważna. W Szwecji są prowadzone intensywne działania w myśl hasła „Zróbmy, co w naszej mocy, aby zmniejszyć wykluczenie cyfrowe”. Biblioteki angażują się nie tylko w różne formy edukacji cyfrowej, ale także w codzienną pomoc w załatwianiu spraw drogą online (spora część społeczeństwa nie posiada komputera lub internetu w domu). Fińskie biblioteki zapewniają cyfrowe wsparcie stacjonarnie w bibliotekach, online, za pośrednictwem czatu i telefonicznie. Osoby starsze, na szkoleniach w kameralnych grupach, uczą się korzystać z podstawowych funkcji telefonu, tabletu i komputera. Poznają możliwości wykorzystania Internetu w życiu codziennym. Uczą się zamawiać książki online, wyszukiwać potrzebnych informacji z różnych dziedzin. Zdobyte kompetencje wzmacniają ich pewność siebie, poczucie bezpieczeństwa, a także aktywność w społeczeństwie. Seniorzy, którzy potrafią wykorzystywać komunikatory internetowe takie jak np. Skype chętnie uczestniczą w spotkaniach autorskich z pisarzami online lub jako widzowie podczas transmisji internetowych wydarzeń bibliotecznych. Powyższe przykłady pokazują, że oferta usług biblioteki, może i powinna być unowocześniana, dostosowywana do potrzeb użytkowników, a znakomitym źródłem inspiracji są doświadczenia europejskich bibliotek.

Edukowanie pracowników bibliotek publicznych

Wojewódzka Biblioteka Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie sprawuje nadzór merytoryczny nad bibliotekami gminnymi i powiatowymi województwa lubelskiego, udziela im pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej. Bibliotekarze, jako przedstawiciele zawodu związanego

z informacją, są zobowiązani do ciągłego pogłębiania wiedzy zawodowej i ogólnej oraz zdobywania nowych kompetencji i umiejętności. Na kompetencje zawodowe bibliotekarza składają się: wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne. Szkolenia i warsztaty, prowadzone przez WBP w Lublinie, mają na celu doskonalenie kompetencji zawodowych oraz rozwijanie kreatywności pracowników bibliotek samorządowych województwa lubelskiego. Bibliotekarze uczą się nie tylko jak zacieśniać więzi czytelników z biblioteką, ale także jak skutecznie integrować społeczność lokalną, stymulować świadome uczestnictwo w kulturze, budować poczucie więzi między pokoleniami, budować tolerancyjne, wrażliwe na wielokulturowość społeczeństwo. Poznają skuteczne metody pozyskiwania nowych użytkowników i rozwijania nowatorskich form pracy z czytelnikiem, sposoby zainteresowania ofertą bibliotek oraz zachęcenia do współdziałania w przestrzeni lokalnej. Zapoznają się z przykładami dobrych praktyk, o których sukcesie stanowiły innowacyjne metody pracy z czytelnikiem, w tym z seniorami, osobami niepełnosprawnymi i obcokrajowcami.

Nowym pomysłem instruktorów WBP jest zorganizowanie Akademii Młodego Bibliotekarza, planowanej jako cykl szkoleń dla nowych/młodych bibliotekarzy, przygotowujący ich do pracy w bibliotece. Będą to szkolenia z wiedzy ogólnobibliotecznej oraz poruszające wszelkie zagadnienia zawodowe. Pomysł zrodził się pod wpływem obserwacji form kształcenia bibliotekarzy w zagranicznych bibliotekach.

Ciekawą inicjatywą w zakresie doskonalenia zawodowego pracowników Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie jest „Inspiratornia” – cykl otwartych wykładów, organizowanych z inicjatywy lubelskiego Zarządu Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Wykłady rozpoczęto kilka lat temu, ale w okresie pandemii całkowicie zaniechano tej formy edukacji zawodowej. Impulsem do powrotu idei były obserwacje erasmusowe. W Södertälje bibliotekarze korzystają

raz w miesiącu z doksztalcania we własnej bibliotece w ramach wewnętrznego „uniwersytetu piątkowego”. Lubelska Inspiratornia jest odpowiednikiem tamtej inicjatywy. Dlatego powrócono w WBP do tej koncepcji. Wykłady dotyczą merytorycznych zagadnień z zakresu bibliotekarstwa, nowoczesnych metod pracy, nowych mediów w pracy bibliotekarza. Doświadczeniami i wiedzą dzielą się pracownicy Biblioteki, bibliotek naukowych Lublina, specjaliści dziedzin pokrewnych. Reaktywacyjny wykład dotyczył oczywiście pobytu grupy pracowników w Södertälje w ramach programu POWER. Kolejny to wrażenia z pobytu w Koszycach w ramach Erasmus+. Z kolei 2 lutego 2023 r. wykład wygłosiła dr Grażyna Piechota, a nosił tytuł *Gamifikacja w digitalizacji dóbr kultury: projekty, narzędzia, zastosowanie*.

WBP w Lublinie unowocześnia swoje plany edukacyjne i dostosowuje do nowych trendów w bibliotekarstwie, stara się przygotować bibliotekarzy do nowych wyzwań, opierając się przy tym na europejskich doświadczeniach.

Podsumowanie

Misją bibliotek publicznych we współczesnym świecie jest ułatwienie mieszkańcom pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym, kulturalnym oraz zachęcenie do czynnego udziału

w aktywności na różnych polach. Zadania, stawiane przed bibliotekami, motywują je do permanentnego rozwoju, modernizowania i racjonalizowania oferty. Bibliotekarze, jako przedstawiciele zawodu związanego z informacją, są zobowiązani do ciągłego pogłębiania wiedzy zawodowej i ogólnej oraz zdobywania nowych kompetencji i umiejętności. Inspiracji szukają w różny sposób, a uczestnictwo w programach europejskich typu Erasmus+ przynosi korzyści bibliotekom i bibliotekarzom, a w efekcie całemu środowisku, w którym biblioteka funkcjonuje. Budzi ciekawość świata i motywuje do dalszego rozwoju. Stawia przed uczestnikami wymagania, wręcz wyzwania, którym trzeba sprostać, ale warto je podjąć. Biblioteka – trzecie miejsce – jest miejscem przyjaznym, miejscem oswojonym i obdarzonym zaufaniem społecznym. I chociaż w Polsce to zaufanie społeczne i autorytet bibliotek i bibliotekarzy nie jest tak znaczący jak w Szwecji, to warto o niego dbać i dążyć do permanentnego wzmacniania. Drogą do osiągnięcia tego celu niewątpliwie są doświadczenia zdobyte podczas zagranicznych mobilności bibliotekarzy.

Bożena Lech-Jabłońska
Zarząd Główny
Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
w Warszawie

Archiwum zakładowe Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

Archiwa zakładowe funkcjonują na podstawie Ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 1983, nr 38, poz. 173). Powoływane są jedynie w tych jednostkach organizacyjnych, które wytwarzają materiały archiwalne (akta kat. A). Z mocy tej ustawy, jednostki takie są objęte nadzorem archiwalnym właściwych terenowo archiwów państwowych.

Głównym celem archiwum zakładowego jest gromadzenie całości dokumentacji danej instytucji (po upływie czasu określonego w instrukcji kancelaryjnej jej przechowywania we właściwej komórce organizacyjnej), bez względu na to, do jakiej kategorii archiwalnej została zakwalifikowana. Poza tym archiwum spełnia również inne ważne funkcje: odciąża poszczególne komórki organizacyjne od dokumentacji, która jest już zbędna do bieżącego urzędowania oraz zabezpiecza i przechowuje, a w razie potrzeby porządkuje, materiały archiwalne, które po 25 latach mają trafić do właściwego archiwum państwowego.

Archiwum zakładowe w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie powołano w 1982 r. Wtedy właśnie wprowadzono Instrukcję w Sprawie Organizacji i Zakresu Działania Archiwum WBP, instrukcję kancelaryjną oraz wykaz akt – dokumenty zatwierdzone przez dyrektora biblioteki 16 sierpnia 1982 r. W latach 1970–1981 zadania archiwum realizował Dział Ogólno-Organizacyjny, który skupiał się głównie na przekazywaniu spisów dokumentacji niearchiwalnej (dok. kat. B) do brakowania do Archiwum Państwowego w Lublinie, a następnie, po uzyskaniu zgody, przekazaniu tej dokumentacji na makulaturę. Była to przede wszystkim dokumentacja księgowa.

Zorganizowanie archiwum zakładowego oraz obowiązki związane z jego prowadzeniem powierzono Janowi Naumiukowi, który na stanowisku archiwisty pracował przez 2 lata. Uporządkowanie dokumentacji w tym czasie, objęło wszystkie komórki organizacyjne biblioteki, w wyniku czego archiwum przyjęło

201 tomów akt. Zgromadzone dokumenty zostały sklasyfikowane zgodnie z Wykazem Akt, a z planu pracy archiwum wynika, że w pierwszej kolejności do opracowania zakwalifikowano dokumentację z lat 1978–1982.

Od stycznia 1986 r. opiekę nad archiwum, a dokładniej nad aktami, sprawowała starszy kustosz Maria Kochanowska. Jak wynika z protokołu kontroli Archiwum Państwowego w Lublinie z 5 maja 1988 r., zasób archiwalny WBP w Lublinie stanowiły wówczas akta własne z lat 1952–1988. Akta z lat 1952–1978 (częściowo) w ilości około 70 m.b. znajdowały się w stanie zupełnie nieuporządkowanym. Po części rozsypane, przechowywane były w szafach wbudowanych na korytarzu II piętra budynku biblioteki oraz w garażu wolnostojącym, znajdującym się obok księżnicy. Z kolei akta z lat 1978–1988 z powodu braku pomieszczenia przeznaczanego dla archiwum zakładowego, przechowywane były w poszczególnych komórkach organizacyjnych. Do 1988 r. wstępnie opracowano akta Działu Instrukcyjno-Metodycznego oraz wybrakowano dokumentację akt finansowo-księgowych z lat 1958–1982.

Od 1990 r. archiwum prowadziła i była jego kierownikiem Irena Skotnicka. W tym czasie częściowo uporządkowane akta magazynowano w szafach wbudowanych na korytarzu I piętra budynku biblioteki oraz w paczkach w lokalu mieszkalnym zajmowanym na potrzeby biblioteki przy ul. Sławińskiego w Lublinie. Przechowywano tam łącznie około 200 teczek aktowych. Ważną dla biblioteki dokumentację archiwalną zgromadzono w gabinecie dyrektora i sekretariacie. Nie była ona jednak prawidłowo opracowana i sklasyfikowana.

Od 2 marca 1992 r. kierownictwo archiwum, które wówczas działało w odrębnym pomieszczeniu w piwnicy domu mieszkalnego przy ul. Szkolnej w Lublinie, przejęła Helena Jednacz, wieloletni pracownik i kierownik Powiatowej i Miejskiej Biblioteki

Publicznej im. Adama Mickiewicza w Lubartowie. Prowadziła je do 1998 r. Pod jej nadzorem sukcesywnie wpływały akta z komórek organizacyjnych na podstawie spisów zdawczo-odbiorczych. Całość dokumentacji regularnie porządkowano, tj. przygotowywano do brakowania (kat. B) oraz ułożono chronologicznie (kat. A). Ponadto stworzono wykaz spisów zdawczo-odbiorczych, a jako dodatkową pomoc opracowano inwentarz kartkowy akt (z podziałem na działy).

W 1998 r. zasób archiwum zakładowego zawierał około 150 m.b. akt, obejmujących lata 1907–1993. Znaczną część stanowiły głównie materiały archiwalne, m.in. dotyczące organizacji biblioteki, działalności kulturalno-oświatowej, plany, sprawozdania, analizy. W archiwum znajdowały się akta dyrekcji oraz działów: Administracji, Instrukcyjno-Methodycznego, Informacyjno-Bibliograficznego, Gromadzenia Zbiorów, Sieci Miejskiej oraz Zbiorów Specjalnych. Dokumentacja Działu Księgowości w tym czasie była porządkowana, większość jednak stanowiła dokumentacja niearchiwalna.

15 marca 1999 r. kierownikiem archiwum zakładowego został Grzegorz Kornacki, który pełnił tę funkcję do 31 grudnia 2012 r. W roku 2003 archiwum zmieniło siedzibę – z ul. Szkolnej zostało przeniesione na ul. Bolesława Leśmiana, gdzie mieściła się również introligatornia i pracownia reprograficzna. Wieloletnia praca nowego kierownika zaowocowała solidnym uporządkowaniem dokumentacji archiwalnej według jednolitego rzeczowego wykazu akt, a także sukcesywnym brakowaniem odpowiednich materiałów. Ważną inicjatywą kierownika, zasługującą na odnotowanie, był także gruntowny przegląd zawartości teczek, mający na celu szczegółowe ich opisanie, usunięcie elementów metalowych, plastikowych oraz paginację poszczególnych kart.

Nowo gromadzone materiały, przekazywane na podstawie spisów zdawczo-odbiorczych, porządkowano oddzielnie dla dokumentacji archiwalnej (kat. A) i oddzielnie dla dokumentacji niearchiwalnej (kat. B).

W 2003 r. zarządzeniem Dyrektora WBP w Lublinie wprowadzono instrukcję kancelaryjną oraz jednolity rzeczowy wykaz akt. Zostały opracowane materiały pomocnicze, takie jak: inwentarze zasobu archiwalnego biblioteki, inwentarz kartkowy, katalog kartkowy zasobu archiwalnego, kartoteka akt osobowych, kartoteka zasobu archiwum zakładowego. Ponadto przystąpiono do przygotowania spisu dokumentacji archiwalnej, przeznaczonej do przekazania Archiwum Państwowemu, co ostatecznie nastąpiło 5 czerwca 2013 r. na podstawie pięciu spisów zdawczo-odbiorczych. Dokumentacja obejmowała materiały wytworzone przez Miejską Bibliotekę Publiczną, Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. H. Łopacińskiego w Lublinie w latach 1908–2002.

W 2016 r. Archiwum Zakładowe ponownie zmieniło siedzibę. Zasób przeniesiono do budynku przy ul. Kościelnej, skąd w kwietniu 2022 r. przetransportowano go do budynku głównego WBP przy ul. Narutowicza, gdzie zorganizowano dwa przestronne pomieszczenia.

Obecnie osobą nadzorującą pracę archiwum jest Aneta Figiel. Kontynuuje ona pracę swojego poprzednika, dbając o systematyczny wpływ archiwalnych materiałów bibliotecznych z poszczególnych komórek organizacyjnych, prowadząc rejestr spisów zdawczo-odbiorczych, oddzielnie dla dokumentacji archiwalnej (kat. A), materiałów niearchiwalnych (kat. B), dokumentacji technicznej oraz osobowej. W ciągu ostatnich dziesięciu lat opracowany został również spory zbiór dokumentacji wytworzonej przez Powiatową Bibliotekę Publiczną w Lublinie, odnaleziony podczas przeprowadzki Działu Ochrony i Konserwacji Zbiorów oraz Archiwum z budynku przy ul. Bolesława Leśmiana 1 do lokalu WBP przy ul. Kościelnej 7. Są to dość ciekawe materiały dotyczące zarówno lubelskiej biblioteki, jak i wszystkich bibliotek i punktów bibliotecznych jej podległych. O części z nich możemy się już tylko dowiedzieć z tych materiałów. Oprócz dokumentacji dotyczącej bieżącej działalności Powiatowej

Biblioteki Publicznej w Lublinie, zawiera ona również sprawozdania, relacje z działalności kulturalno-oświatowej, wpisującej się w wydarzenia ogólnopolskie i własne inicjatywy.

Do dnia dzisiejszego przekazano do archiwum zakładowego 3874 teczki dokumentacji archiwalnej, 2190 teczek dokumentacji B (w tym BE, BE50 oraz B50) a także 148 teczek dokumentacji technicznej, na podstawie 1136 spisów zdawczo-odbiorczych.

Praca związana z segregacją, klasyfikacją i opisem sporej ilości zbiorów archiwalnych wymaga dużej skrupulatności i zorganizowania. Usytuowanie archiwum zakładowego w centrali WBP sprzyja temu procesowi. Materiały mogą być bowiem na bieżąco uzupełniane, opracowywane i porządkowane, stając się coraz bardziej dostępną bazą wiedzy. Przekłada się to także na regularną selekcję, w wyniku której Biblioteka może przekazywać zasoby do Archiwum Państwowego w Lublinie.

Praca archiwisty to nie tylko przyjmowanie, porządkowanie i opiekowanie się zasobem archiwalnym, jest to również pomoc w odnajdowaniu ciekawych dokumentów potrzebnych przy organizowaniu uroczystości bibliotecznych czy konkursów, pisaniu prac naukowych. Światło dzienne ujrzały dokumenty dotyczące byłych i zasłużonych pracowników Biblioteki, które w swojej publikacji zebrał Jerzy Gajewski

(*Słownik bibliograficzny bibliotekarzy Lubelszczyzny 1944–1914*, Lublin 2015). Wiele materiałów wykorzystano przy obchodach jubileuszu 110-lecia istnienia naszej Książnicy. Część została wykorzystana w branżowych publikacjach.

W najbliższym czasie archiwum zakładowe WBP planuje zakończyć prace nad uaktualnieniem obowiązującego jednolitego rzeczowego wykazu akt, instrukcji kancelaryjnej oraz instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum zakładowego Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie. W dalszym ciągu rejestrowane i opracowywane będą bieżące wpływy wytwarzanej w komórkach organizacyjnych dokumentacji.

Aneta Figiel
Dział Organizacji
Archiwum WBP w Lublinie

Bibliografia:

Protokoły kontroli archiwum zakładowego Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie przez Archiwum Państwowe w Lublinie z lat: 1988, 1990, 1993, 1996, 1998, 2000, 2002.
Plany pracy oraz notatki z działalności archiwum zakładowego z lat: 1984, 1993.
Protokoły komisji w sprawie brakowania dokumentacji nie-archiwalnej oraz listy 1969–1973.
Teczki osobowe: Marii Kochanowskiej (sygn. 298), Jana Naumiuka (sygn. 457), Ireny Skotnickiej (sygn. 584), Heleny Jednacz (sygn. 754), Grzegorza Kornackiego (sygn. 804).

„Głos Regionalistów” : historyczny dodatek do „Głosu Ziemi Bychawskiej”

„Głos Regionalistów” jest dodatkiem do „Głosu Ziemi Bychawskiej”. Ukazuje się od 1999 roku, początkowo raz w miesiącu, później nieregularnie. Od nr 40 (2008) został włączony do wydawnictwa głównego, z zachowaniem własnego tytułu i numeracji. Od nr 80 (2013) jest publikowany w dziale historia, w zmieniającej się objętości od 2 do 4 stron. Jest redagowany przez członków Bychawskiego Towarzystwa Regionalnego i tworzony przez pasjonatów dla miłośników ziemi bychawskiej oraz historii lokalnej. Walorem dodatku są aktualność, rzetelność informacji oraz bogactwo ilustracji.

Stałym autorem publikującym w „Głosie Regionalistów”, jest pani Maria Dębowczyk, prezes Bychawskiego Towarzystwa Regionalnego, zaangażowana regionalistka, pasjonatka historii regionu. Jest autorką kilku książek i wielu tekstów historycznych. Spod jej pióra wyszło wiele artykułów publikowanych w „Głosie Regionalistów” na różne tematy: dziejów pomnika upamiętniającego ofiary wojny 1919–1920 oraz marszałka Józefa Piłsudskiego, historii bychawskich obiektów i miejsc, biografii osób, które w znaczący sposób zmieniły przeszłość miasta i okolic. Wśród pozostałych autorów są m.in.: Leszek Asyngier, Zdzisława Mianowska, Łukasz Trzciniński, Teresa Tracz, Monika Głazik, Mieczysława Demska-Trębacz, Elżbieta Błotnicka-Mazur, Marek Kuna, Barbara Cywińska, Danuta Hanaj, Maria Mierzwa.

Zawartość dodatku można podzielić na dwie grupy tematyczne: artykuły o wydarzeniach kulturalnych, okolicznościowych i bieżących w Bychawie oraz artykuły na tematy historyczne. W pierwszej grupie znajdują się między innymi relacje z wydarzeń odbywających się cyklicznie, jak np. z kolejnych spotkań regionalnych, z działalności Bychawskiego Towarzystwa Regionalnego w kolejnym roku, z życia szkoły i wydarzeń szkolnych (turniejów piłkarskich), udziału w akcjach Narodowego Czytania. Są też relacje z wydarzeń jednorazowych, jak na przykład ze spotkania zorganizowanego przez Bychawskie Centrum Kultury

– Bibliotekę Publiczną z okazji promocji książki Mieczysławy Demskiej-Trębacz „Muzyczny Pejzaż Lubelszczyzny. Dwory i dworki”, czy też realizowanych projektów unijnych w zakresie kształcenia zawodowego, jak projekt Leonardo da Vinci realizowany w Zespole Szkół im. mjr. H. Dobrzańskiego w Bychawie. Elementem niestałym „Głosu Regionalistów” są serie artykułów publikowane w częściach pod wspólnym tytułem. Tytuły te zmieniały się, na przestrzeni lat były to: „Łyp-łyp pac-pac”, „Porozmawiajmy”, „Gimnastyka polskiego języka”, „Tropem wybitnych ludzi”, „Zapowiedzi – zaproszenia” na wydarzenia kulturalne i inne.

Wśród zagadnień historycznych są cykle tematyczne, m.in.: „Wierzenia i zwyczaje związane z domem w polskiej kulturze tradycyjnej”, „Ludzie, domy, ulice”, „Wszystko dla Polski” z historii walk partyzanckich na Lubelszczyźnie. Duży i interesujący cykl tworzy seria wspomnieniowa Macieja Paneckiego, z czasów jego dzieciństwa w Bychawie w latach 1924-1935, w której to serii autor w dziewięciu częściach opisuje zapamiętaną Bychawę. Panecki wspomina zajmowane mieszkanie, domowe smakołyki i potrawy, nieutwardzone drogi i transport kołowy, wrażenia z podróży do Poznania przez Lublin, działalność szkoły powszechnej, budowę różnych obiektów, wspomina służące pracujące w domu, w którym mieszkał, opisuje warunki ich pracy i uposażenie.

Z kolei w serii „Polskie życiorysy” prezentowane są sylwetki osób, w szczególności sposób zasłużonych, m.in. Józefa Waclawa Dudkiewicza (1899–1984). Pozostałe publikacje to artykuły wspomnieniowe o ludziach, miejscach związanych z Bychawą i jej okolicą oraz wydarzeniach historycznych. Znajdujemy tu sylwetki wybitnych przyrodników pierwszej połowy XIX wieku, wspomnienie zmarłego lekarza miejscowego szpitala, osób zasłużonych dla Bychawy – Adama Luterka czy rodziny Skawińskich.

Dla pasjonatów interesująca jest historia bychawskiego budynku przy ulicy Rynek, w którym niegdyś mieścił się zakład fotograficzny, a w latach 50.

XX wieku zadomowiła się na wiele lat księgarnia, jak również historia bychawskiego cmentarza, dzwonów bychawskich, regionalnych tradycji weselnych, szkolnictwa bychawskiego i lokalnej szkoły elementarnej. Wśród wydarzeń historycznych w „Głosie Regionalistów” poruszone zostały zagadnienia związane z wydarzeniami września 1939 roku oraz obozów pracy jenieckiej i przymusowej w III Rzeszy w latach 1939-1945, czy wspomnienie polskich pilotów myśliwców w bitwie o Anglię w 1940 roku.

W numerze 2 z 2023 roku możemy przeczytać o wynikach i nagrodzonych prezentacjach laureatów konkursu krasomówczego dla szkół: „Jestem przewodnikiem po Bychawie i okolicach”. Opublikowana

nagrodzona praca zawiera tekst, wiersze i ilustracje.

„Głos Regionalistów” w oryginalnej wersji papierowej znajduje się w większych bibliotekach lubelskich gromadzących wydawnictwa regionalne, między innymi: Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie i Bibliotece Głównej UMCS w Lublinie. Numery archiwalne są dostępne również w wersji elektronicznej, na stronie www.bychwa.pl.

Teresa Wałachowska
Oddział Wydawnictw Ciągłych
Biblioteka Główna UMCS w Lublinie

voynshistoria

Głos regionalistów

O maturze sprzed lat...

■ Kilka dni temu, jak co roku w maju, kilkaset tysięcy uczniów szkół średnich, a więc liceów ogólnokształcących i techników o najprzeróżniejszych specjalnościach zawodowych, przystępuje do zdawania egzaminów maturalnych.

Pozwalają one, w przypadku ich zdania, uzyskać świadectwo ukończenia szkoły i otwierają drogę do kontynuacji nauki na wyższych uczelniach. W tym roku, wskutek perturbacji pogodowych, nie ma kwitujących kasztanów, nieodłącznego elementu okresu matur, ale egzaminy dojrzałości proudzone są nieodwołalnie. Różnią się znacznie od tych, które zdawałem ja i moi rówieśnicy przed wielu laty.

My zdawaliśmy maturę w okresie tzw. głębokiej komunij. Inny był program, inne po części przedmioty objęte egzaminem i inny zupełnie sposób oceny wiedzy prezentowanej przez zdających. Jednym z przedmiotów obowiązkowych była historia, z dalekim od prawdy programem nauczania, nie było też egzaminu z języka obcego. Zresztą jedynym językiem obcym był wtedy język rosyjski. Była jeszcze łacina, ale traktowana jedynie jako przydatna osobom studiującym w przyszłości nauki medyczne i przyrodnicze. Obowiązkowy

Nagrodzone prezentacje laureatów konkursu krasomówczego (ciąg dalszy)

II miejsce: Historia bychawskich Żydów

■ Dzień dobry, chciałbyśmy dziś Państwa zaprosić do świata bychawskich Żydów i zabytków, które wciąż jeszcze przypominają obecność gminy żydowskiej w naszym mieście.

Postanowiliśmy zająć się tym projektem, ponieważ nasi rówieśnicy niewiele wiedzą o historii, jak mówił Jan Paweł II, naszych starszych braci w wierze, a najmłodsze pokolenie bychawian ma znikomą wiedzę na temat historii judaizmu w Bychawie. Również dla nas ta część przeszłości naszej małej ojczyzny była odkrywczą.

Obywatele narodowości żydowskiej zorganizowali się w swojej gminie. Ich przewodnikiem duchowym w wyznaniu był rabin. W codziennych pracach mogli liczyć na pomoc dozoru bożniczego. Był to organ samorządu Gmin Żydowskich, które funkcjonowały w latach 1821 – 1915. Gmina Żydowska w mieście utrzymywała się z dochodów własnych, głównie ze składek wpłaconych przez członków tej społeczności.

Wysokość wnoszonej kwoty zależała od sytuacji materialnej poszczególnych członków gminy. Do ważnych wydarzeń w życiu społeczności żydowskiej należały m.in. wybory członków Komitetu Dozoru Bożniczego oraz ciała wspomagającego działalność rabina.

Do 1578 roku judaishi mieli zakaz osiedlenia się w prywatnych miastach oraz usiach. Po pewnym czasie właścicielom osad zależało jednak na zaludnieniu miast, dlatego znieśli to ograniczenie. W 1787 roku w Bychawie mieszkało 606 osób, w tym 193 Żydów. Hebrajczycy musieli być odnotowywani w specjalnych dokumentach, stąd tak dokładna liczba. W połowie XIX wieku ludność żydowska stanowiła ponad 70% ogółu mieszkańców.

Ważnym dla społeczności żydowskiej miejscem była synagoga, czyli dom modlitwy. Pierwsze wzmianki o drewnianej synagodze pojawiają się w 1717 roku, ale na początku XIX w. budynek ten spłonął. W około 1810 r. przy ulicy Kościuski ponownie wybudowano świątynię. W 1876 r. jednak i tę budowlę strawił pożar, po którym, w 1899 r., postawiono murowany budynek. Został on odbudowany i to właśnie taką budowlę możemy oglądać dzisiaj.

Bożnica bychawska jest szczególnie ważna dlatego, że jako jedyna na Lubelszczyźnie i jedna z nielicznych w Polsce posiada prawie pełny zestaw polichromii, czyli ściennych malowideł znajdujących się w głównej sali modlitwy. Murowany i orientowany budynek wzniesiono na planie prostokąta w stylu barokowym. We wnętrzu, w zachodniej części znajduje się przedsionek. Z niego wchodzi się do kwadratowej głównej sali modlitewnej, która przykryta została sklepieniem dwujęzyciopolowym. Jego środkową część wspierają cztery filary, między którymi dawniej stała bima – to jest podwyższone miejsce, w którym czytano księgi prorockie. Nad przedsionkiem, na piętrze, znajduje się otwarty na salę główną dziewięcioma otworami babiniec. Babiniec ów był wydzieloną częścią synagogi, przeznaczoną dla kobiet, które w ortodoksyjnym judaizmie nie mogły przebywać w głównej sali. Kiedy w średniowieczu w modlitwach zaczęły brać udział kobiety, budowano dla nich odseparowane pomieszczenia z osobnymi wejściami. Panowała bowiem opinia, że przedstawicielki płci żeńskiej mogłyby rozpraszać modlących się mężczyzn, więc nie mogły być widziane ani słyszane.

Niestety podczas II wojny światowej Niemcy zniszczyli żydowski dom modlitewny.

Biblioteka. Włącz się w to! – Lubelski BiblioLAB w Hrubieszowie

Miejska Biblioteka Publiczna – Hrubieszowskie Centrum Dziedzictwa im. Krystyny i Stefana Du Chateau była gospodarzem wyjątkowego branżowego wydarzenia, które zgromadziło bibliotekarzy z całego województwa lubelskiego. Tej jesieni w całej Polsce odbyły się BiblioLABy – lubelski był jedną z ośmiu konferencji szeroko promowanych w Polsce. Wydarzenie na skalę ogólnopolską sygnowało Stowarzyszenie LABiB*, które działa na rzecz bibliotekarek i bibliotekarzy, bibliotek oraz ich użytkowników w myśl zasady *Dziel się wiedzą, mnoż pomysły*. Lokalnym organizatorem była MBP w Hrubieszowie, gdyż w jej strukturach zatrudnieni są członkowie LABiBu.

Tematem przewodnim BiblioLAB-u 2023, który odbył się 20 października, było włączanie, inkluzja oraz otwartość na różnorodność w środowisku bibliotekarskim i szerzej – wśród użytkowników bibliotek. Konferencja była platformą zdobywania wiedzy, wymiany doświadczeń, nawiązywania wartościowych kontaktów, poznawania się i wzmacniania więzi między pracownikami różnych bibliotek. Nie bez znaczenia była także możliwość zainspirowania się nieszablonowymi, a jednocześnie sprawdzonymi pomysłami na działania, jak również zaprezentowania swoich inicjatyw podczas sesji dobrych praktyk.

Wydarzenie zgromadziło bibliotekarzy z różnych zakątków Lubelszczyzny. Mogli oni uczestniczyć w dwóch warsztatach: *Biblioteczny dobrostan, czyli o tym, co jest ważne w bibliotecznym działaniu*.

Warsztat ten prowadziła Karolina Suska – edukatorka, trenerka, tutorka z Lublina. Uczestnicy wykonując różnorodne zadania stworzyli kanon dobrostanu bibliotekarza, biblioteki oraz czytelnika. Zastanawiali się nad tym, jakie warunki muszą być spełnione, aby praca bibliotekarza dawała zadowolenie i motywowała do dalszej pracy. *Pobawmy się! Jak stworzyć escape room dla dzieci i młodzieży w bibliotece*, to drugi z warsztatów, który prowadziła Anna Wysocka - bibliotekarka Biblioteki Publicznej w Piasecznie, członkini Stowarzyszenia LABiB. Podczas warsztatu uczestnicy wzięli udział w escape roomie. Dowiedzieli się jak opracować scenariusz i przygotować pokój zagadek

w bibliotece. Dobrymi praktykami podzieliła się Anna Pietuch z Chełmskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Pauliny Orsetti i Dorota Głogowska z Biblioteki Publicznej Gminy Nielisz.

Lubelski BiblioLAB 2023 razem z siedmioma pozostałymi, zorganizowanymi w różnych miejscach Polski, łączyła wspólna tematyka oraz formuła, ale to, co wyróżniało Lubelski BiblioLAB, to miejsce. Dotychczas takie konferencje odbywały się w Lublinie – tym razem kadra zarządzająca MBP zaprosiła ludzi bibliotek z całej Lubelszczyzny do Hrubieszowa i Hrubieszowskiego Centrum Dziedzictwa. Zaproszenie przyjął także prezes Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Jacek Królikowski, który przyjechał do Hrubieszowa z Joanną Wcisło, koordynatorką wielu projektów FRŚI. Patronat honorowy nad wydarze-

niem objęła Marta Majewska – Burmistrz Miasta Hrubieszowa, którą na wydarzeniu reprezentował Paweł Wojciechowski, zastępca burmistrza. Spotkanie dofinansowano ze środków Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w ramach Programu Rozwoju Bibliotek.

Jolanta Janiec
Miejska Biblioteka Publiczna
- Hrubieszowskie Centrum Dziedzictwa
im. Krystyny i Stefana Du Chateau

*LABiB to społeczność osób, które dostrzegają potencjał bibliotek i chcą go rozwijać będąc aktywnymi przewodnikami tego procesu. Działają, mają pomysły, realizują projekty. Chcą zaszczepić entuzjazm w innych. LABiB powstał jako liderki program rozwoju dla pracowników bibliotek stworzony przez FRSI. Obecnie nazwa ta określa, z jednej strony - portal społecznościowy dla bibliotekarzy - www.labib.pl, który służy po to, by wzajemnie się wspierać, dzielić wiedzą i inspirować. Z drugiej strony – jest to określenie społeczności bibliotekarzy, dla których biblioteka to miejsce szczególne. W 2019 roku członkowie sieci postanowili sformalizować swoje szeregi i stworzyli

Patriotyzm Jutra

Jesienią 2023 r. Chełmska Biblioteka Publiczna realizowała projekt pn. „Tożsamość narodowa a świadomość polityczna – lata 80. w Chełmie”, dofinansowany ze środków Muzeum Historii Polski z programu „Patriotyzm Jutra” Edycja 2023. Zadanie było odpowiedzią na zgłaszane potrzeby młodzieży, jako odbiorców treści promujących wartości etyczne i tożsamość narodową. Od dawna bowiem wiadomo, że od znajomości historii i dziedzictwa narodowego, zależy siła państwa i kształtowanie postaw patriotycznych.

W ramach projektu zorganizowano wydarzenia przybliżające pamięć o historii i kulturze lat 80. XX wieku. Podczas konferencji popularyzowano wiedzę dotyczącą okresu fali strajków, rozpoczęcia działalności Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” z siedzibą w Chełmie, przedstawiono również sylwetki działaczy związkowych. W programie znalazło się również spotkanie Dysku-

syjnego Klubu Książki, poświęcone literaturze lat 80. oraz wspomnienia świadków historii. W inscenizacji przed budynkiem biblioteki pn. „Wolności oddać nie umiem... – wspomnienia ze stanu wojennego”, udział wzięła grupa rekonstrukcyjna oraz młodzież szkolna. Pokazano żywą lekcję historii, przywracającą pamięć o wszystkich ofiarach represji stanu wojennego i ich wkład w obalenie komunizmu. Wśród działań znalazła się także plenerowa projekcja filmu „80 milionów” w reżyserii Waldemara Krzystka, poprzedzona komentarzem historycznym o kulisach wydarzeń z 13 grudnia 1981 r. oraz turniej wiedzy dla młodzieży.

Zadania projektu, dotyczące schyłku PRL w mieście, które ujęte zostały w kontekście pozalokalnym, spotkały się z dużym zainteresowaniem, zarówno młodzieży, jak i dorosłych, którzy doświadczyli ówczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej. Pozytywne reakcje oraz opinie o potrzebie kontynuacji podob-

nych działań, nasuwają myśl o konieczności popularyzowania wiedzy o wydarzeniach związanych ze stanem wojennym. Uczestnicy tamtych wydarzeń dążyli m. in. do zagwarantowania następnym pokoleniom prawa do dostępu do niezafałszowanej wiedzy histo-

rycznej i swobody głoszenia poglądów. Dzięki ich poświęceniu – dzisiaj żyjemy w wolnym kraju.

Agata Szewczuk

Chelmska Biblioteka Publiczna
im. Marii Pauliny Orsetti

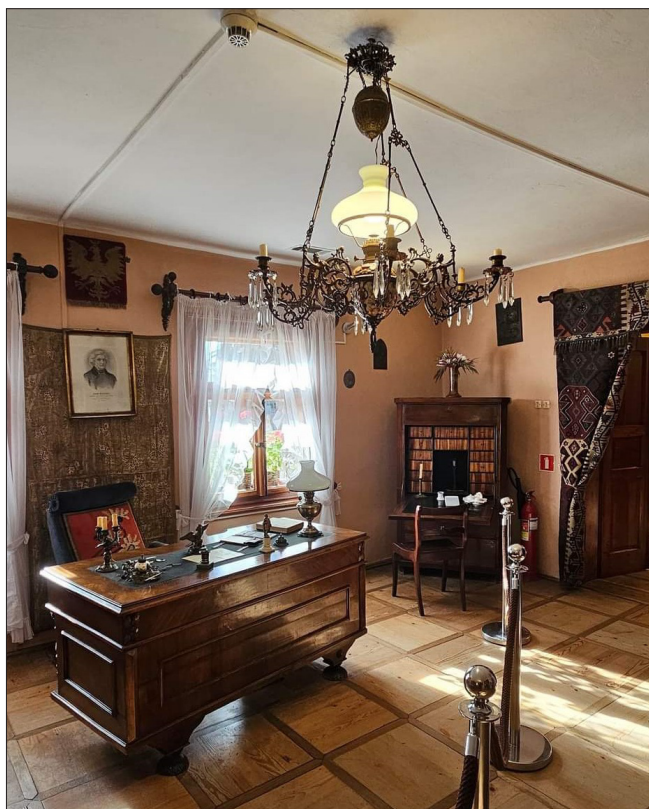

26. Targi Książki w Krakowie 26-29.10.2023 (wyjazd szkoleniowy)

Tegoroczny wyjazd na Targi Książki w Krakowie, Zarząd SBP Koła Miejskiego Lublin postanowił wzbogacić o wizytę w Muzeum Zamku Tarnowskich w Tarnobrzegu oraz Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu.

Niewątpliwie perełką, jaką mieliśmy okazję zobaczyć w Zamku Tarnowskich, była Biblioteka Dzikowska (Dzików obecnie jest dzielnicą Tarnobrzega),

założona w XIX wieku przez Jana Feliksa Tarnowskiego oraz jego żonę Walerię. Niegdyś znajdowały się w niej zbiory takie jak m.in. Statuty Kazimierza Wielkiego, odpis *Kroniki* Wincentego Kadłubka, zbiór biblii katolickich i protestanckich oraz rękopisy *Pana Tadeusza* i *Balladyny*. Pożar w 1927 roku, czas wojny i okupacji, wygnanie Tarnowskich z Dzikowa przez

władze komunistyczne spowodowały, że do dziś zachowała się jedynie część zbiorów z czasów największej świetności Biblioteki Dzikowskiej.

Przez kolejne dwa dni uczestniczyliśmy w Targach Książki. Tegoroczne motto Targów brzmi: „*Tyle naraz świata ze wszystkich stron świata*”; jest to cytat z wiersza Wisławy Szymborskiej pt. *Urodziny*, nawiązujący do wielokulturowości i międzypokoleniowe-

go dialogu. W ten sposób organizatorzy oddali hołd Szyborskiej, która decyzją Senatu Rzeczypospolitej Polskiej jest patronką roku 2023. Wzorem lat ubiegłych, również i tym razem, dzięki różnorodnej ofercie wydawniczej, licznych spotkań z autorami oraz spotkań promujących czytelnictwo, Międzynarodowe Targi Książki nie zawiodły swych fanów. W tegorocznej edycji udział wzięło prawie 500 wystawców, ponad 800 autorów oraz 52 000 odwiedzających.

Atrakcją jednego z wieczorów, była zorganizowana dzięki naszemu koledze Marcinowi Furmanowi, wizyta w Operze Krakowskiej, gdzie podziwiać mogliśmy dzieło Giacomo Pucciniego *La Bohème*, *Cyganeria*. Uczestniczyliśmy też w spotkaniu z odtwórcami głównych ról: Iwoną Sochą i Andrzejem Lampertem.

Patronem 2023 roku jest również Jan Matejko, a wystawa zorganizowana w Muzeum Narodowym *Matejko. Malarz i historia*, którą niektórzy z nas

postanowili odwiedzić, była doskonałą okazją do bliższego poznania również mniej znanych dzieł tego wybitnego artysty.

Ostatniego dnia, w niedzielne południe, złożyliśmy zapowiadzaną wizytę Pani Marii Konopnickiej, w imieniu której lokalni przewodnicy oprowadzili nas po uroczym dworcu w Żarnowcu. W drodze powrotnej zatrzymaliśmy się w Krośnie, gdzie część z nas postanowiła odwiedzić Centrum Dziedzictwa Szkła, a pozostali testowali lokalną kuchnię. Polecamy krośnieńskie słodkości.

Do zobaczenia na kolejnych wyprawach.

Zapraszamy!

Marta Mazurek

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Hieronima Łopacińskiego
w Lublinie

Koronki w bibliotece – sposób na zimowe wieczory

Koło Koronkarskie, które funkcjonuje przy naszej Bibliotece, wywodzi się ze struktur Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Rykach. Wiele lat temu, kiedy Uniwersytet zapoczątkował swoją działalność, powstała przy nim tzw. „sekcja koronkarska”. Kilka chętnych seniorerek, dwa razy w miesiącu zaczęło spotykać się w bibliotece i robić na szydełku. Z czasem Uniwersytet stracił zainteresowanie prowadzeniem koła. Bibliotekarki z naszej Biblioteki postanowiły więc wziąć spr-

wy w swoje ręce. Pomyślałyśmy, że szkoda, żeby tak znakomita inicjatywa „umarła”, tym bardziej, że zostały osoby, które nadal miały ochotę spotykać się w murach naszej Książnicy na wspólnych robótkach. W ten sposób powstało Koło Koronkarskie przy Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Rykach. Należy do niego kilka pań, które co dwa tygodnie spotykają się, żeby razem oddawać się swojej pasji. Te bardziej doświadczone uczą początkujące koleżanki, wymieniają się schematami, dyskutują. Często przynoszą gotowe już prace, żeby zaprezentować je innym.

Spotkania dla naszych pań są bardzo ważne. Dzięki temu mogą wyjść z domu, oderwać się od codziennych obowiązków, porozmawiać. Robótki na szydełku mają również działanie terapeutyczne. Jest to jeden ze sposobów na walkę ze stresem, usprawniają też pracę palców. Są doskonałym zajęciem na długie, jesienne i zimowe wieczory.

Emerytura nie musi być nudna i koncentrować się tylko na opiece nad wnukami, choć oczywiście o nich babcie zawsze pamiętają.

Izabela Kępka

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
w Rykach

Kapsuła Czasu w Janowie Lubelskim

JAKA BĘDZIE BIBLIOTEKA ZA 50 LAT?...

W 2023 Roku DZIEJE SIĘ TAK:

1. UPOWSZECHNIAMY CZYTELNICTWO

OGÓLNOPOLSKA AKCJA MAŁA KSIĄŻKA - WIELKI CZŁOWIEK
(DLA DZIECI OD 3 DO 6 LAT)

2. WYZWANIA CZYTELNICZE
POD PATRONATEM BURMISTRZA JANOWA LUBELSKIEGO P. KRZYSZTOFA KOKTYSIA

I. DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU 7-15 LAT

II. „UCZTA LITERACKA” DLA DOROSŁYCH (18+)

3. WARSZTATY KREATYWNE PODCZAS FERII I WAKACJI
• KONKURSY PLASTYCZNE

4. UDZIAŁ W AKCJI OGÓLNOPOLSKIEJ NOC BIBLIOTEK
POD HASŁEM „ABSURD NIE CZYTAĆ”

5. DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI
✓ DLA DZIECI
✓ DLA DOROSŁYCH
→ ROZMAWIAMY O PRZECZYTANYCH KSIĄŻKACH
→ ZAPRASZAMY PISARZY NA SPOTKANIA AUTORSKIE DZIĘKI WSPARCIU FINANSOW. INSTYTUTU KSIĄŻKI

6. KULTUJEMY SZTUKĘ PIĘKNEGO PISANIA

7. WARSZTATY KALIGRAFICZNE

8. INTEGRUJEMY LUDZI

9. „ZGRAJA” KLUB GIER PLANSZOWYCH

10. CIEKAWIE... CO CZYTACIE W 2073 Roku?

SIEDZIBA
UL. OGRODOWA 16
JANÓW LUBELSKI
„DOM NAUCZYCIELA”

1949
ROK ZAKOŃCZENIA

MIEJSKA I POWIATOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

PRACOWNICY BIBLIOTEKI

DYREKTOR:
EDYTA PRYSTAŃSKA

BIBLIOTEKARZE:
JUSTYNA JAKUBIEC
KATARZYNA PODKAŃSKA

PRACOWNIK OBSŁUGI:
ANNA MATYSEK

SYSTEM SOWA SQL PREMIUM
PROGRAM KOMPUTEROWY DO OBSŁUGI WYPOŻYCZALNI ORAZ KATALOG ELEKTRONICZNY

1580* CZYTELNIKÓW
* STAN NA KONIEC WRZEŚNIA

✓ **NAJMLÓDSZY:**
ROK URODZENIA 2020

✓ **NAJSTARSZY:**
ROK URODZENIA 1931

KSIEGOCZBIÓR

- LICZBA: 36124 WOLUMINY
- NAJSTARSZA KSIĄŻKA
ROK WYDANIA: 1947
Adamczewski S.: Bajka polska wieku oświecenia w wyborze
- CZYTAMY W 2023 ROKU:
Olę TOKARCZUK, Jakuba MAKECKIEGO, Mariusza SZCZYGŁA, Joannę JAX, Albę GRABOWSKĄ, Krystynę MIREK, Magdalę WITKIEWICZ, K. WILCZYŃSKĄ, Agatę PRZYBYŁEK, Agnieszkę FRĄCZEK, Remigiusza MROZA i wielu, wielu innych

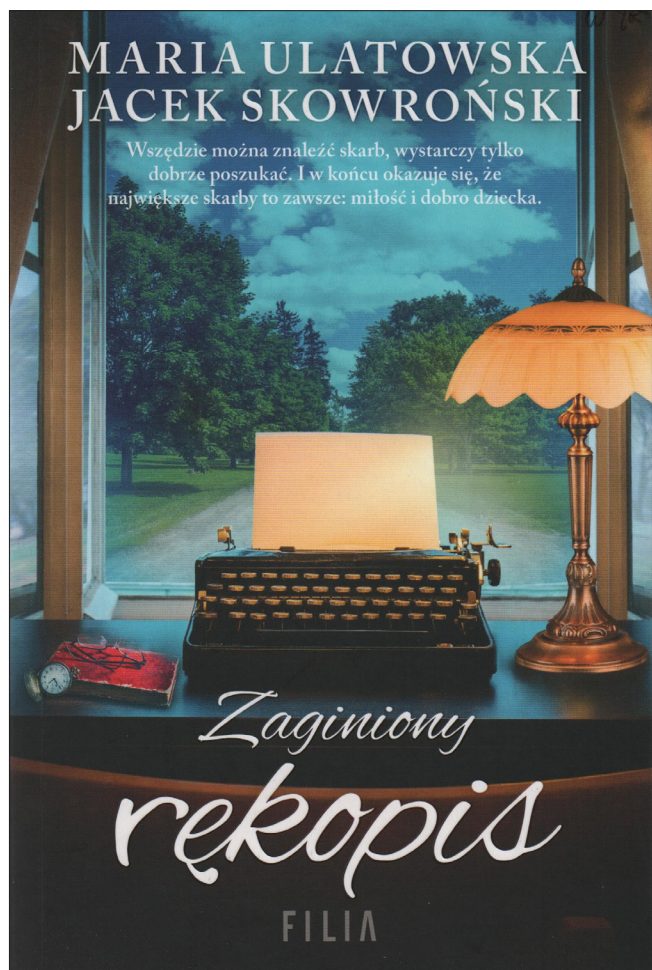
EL2023

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Janowie Lubelskim przygotowała sprawozdanie ze swojej działalności w 2023 roku w nietypowej formie komiksu, który został umieszczony w Kapsule Czasu. Przewidziany rok otwarcia to 2073!

Rękopis z Nałęczowa

*Ludzie byliby lepsi,
gdyby choć raz mogli
przyjechać do Nałęczowa*

Bolesław Prus

prawdziwą sensację i zysk finansowy jest długa. Okazuje się, że zadanie jest niezwykle trudne. Tylko pytanie dla kogo? Ktoś jednak odważy się szukać w najmniej oczekiwanym miejscu, a przy okazji, będzie mieć chwilę na zasmakowanie turystycznych atrakcji Nałęczowa. Ale czy faktycznie rękopis jest tym, czego szukają bohaterowie książki? Odpowiedź znajdziecie w intrygującej powieści obyczajowej napisanej przez duet – Marię Ulatowską i Jacka Skowrońskiego.

A tak pisał Bolesław Prus o Nałęczowie w Kurierze Codziennym z 1894 roku: *„Proszę sobie przedstawić dolinkę, tak małą jak wszystko, co jest dobre na świecie, otoczoną wieńcem tak łagodnych pagórków, że każdy z nich dziecko mogłoby nakryć rączkami. W tej dolinie proszę umieścić park, zaludniony wszelkiego rodzaju roślinnością [...]. Proszę tę dolinkę połączyć z resztą świata za pomocą cienistych wąwozów, wąwozików, na które nie można spoglądać bez westchnień, a będziecie mieć bardzo niedokładne wyobrażenie o pięknościach nałęczowskiej natury”.*

Zaginiony rękopis / Maria Ulatowska, Jacek Skowroński. – Poznań : Filia, 2023.

Justyna Kasperczuk

Dział Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie
WBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

„Wszystkie drogi prowadzą do Nałęczowa” – czy rzeczywiście? W książce na pewno nie zabraknie urokliwych uliczek Nałęczowa, tajemniczych gości, nieprzeciętnego humoru oraz miłości. Mamy tu wciągającą podróż w czasie o poszukiwaniu cennego rękopisu, którego odnalezienie nie jest wcale takie łatwe. Maksymilian Dobroszczański to częsty gość Nałęczowa, pisarz i autor zaginionego rękopisu. Ów rękopis miał być ukoronowaniem jego kariery literackiej, niestety autor zmarł, a cały ambaras jest w tym, że nie wiadomo gdzie i u kogo szukać rękopisu, a lista chętnych na

Lubelski Bibliotekarz Roku 2023

W styczniu 2024 roku, po raz 14. ogłoszony zostanie ogólnopolski konkurs Bibliotekarz Roku 2023. Podobnie jak w latach ubiegłych, w pierwszym etapie lubelski laureat konkursu wyłoniony zostanie podczas XIV Lubelskiego Forum Bibliotekarzy, które odbędzie się 9 maja 2024 roku w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Lubelskiego Bibliotekarza Roku wyłoni Okręgowa Kapituła Konkursu Bibliotekarzy Roku 2023. Następnie w drugim etapie – ogólnopolskim, wybrany zostanie Bibliotekarz Roku 2023.

Celem konkursu jest zaprezentowanie w ogólnopolskim środowisku bibliotekarskim oraz wśród szerokiej publiczności tych pracowników bibliotek, którzy wyróżnili się ponadstandardowymi osiągnięciami, zasługując na wysoką ocenę i popularyzację swoich dokonań. Doceńmy codzienną i oddaną pracę, zaangażowanie bibliotekarzy, naszych Koleżanek i Kolegów - zgłośmy ich, dajmy im szansę pokazania się na Lubelskim Forum Bibliotekarzy. Nominacja jest promocją nie tylko działalności zgłoszonej osoby, ale także biblioteki.

Nasze koleżanki – laureatki poprzednich edycji: Małgorzata Zińczuk, Karolina Suska, Jolanta Janiec, zajęły drugą lokatę w konkursie ogólnopolskim. To niesamowita okazja do promocji, a także prestiż i duma dla lubelskiego bibliotekarstwa.

Joanna Chapska

Dział Instrukcyjno – Metodyczny
WBP im. Hieronima Łopacińskiego
w Lublinie

Konkurs „Książka Roku 2023

Jednym z corocznych konkursów, na stałe wpisanym w kalendarz wydarzeń bibliotecznych, jest konkurs na piękną i wartościową książkę dotyczącą regionu lubelskiego. Już w styczniu zostanie on oficjalnie ogłoszony na stronie internetowej WBP oraz w mediach społecznościowych. Prace, jak co roku, będą oceniane przez jury konkursowe w trzech grupach tematycznych:

1. Lublin,
2. Lubelszczyzna,
3. Publikacje wydane przez biblioteki województwa lubelskiego.

Książki z dwóch pierwszych grup będą rozpatrywane w kategoriach: książka o Lublinie/Lubelszczyźnie i wydawnictwo albumowe.

Nagrodami w konkursie będą tradycyjnie „Wawrzyny Pawła Konrada” – pierwszego drukarza lubelskiego. Szczegółowych informacji na temat Konkursu można spodziewać się na początku 2024 r.

Mariusz Olejarczyk

Dział Naukowo-Wydawniczy
WBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

XXX edycja Nagrody im. Anny Platto

W 2024 roku przypada jubileusz 30-lecia Nagrody im. Anny Platto. Organizatorami Nagrody są: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Zarząd Okręgu w Lublinie oraz prywatni sponsorzy.

Celem Nagrody jest uhonorowanie bibliotekarza/bibliotekarki, szczególnie wyróżniającej się w upowszechnianiu literatury dziecięcej i w pracy z młodymi czytelnikami.

W konkursie mogą wziąć udział osoby, które:

- a/ systematycznie poszukują i wykorzystują nowatorskie formy i metody animacji czytelnictwa dziecięcego,
- b/ dbają o prestiż pracy bibliotekarza i miejsca biblioteki w społecznej świadomości kulturalnej poprzez edukację czytelniczą dzieci i młodzieży,
- c/ aktywnie współpracują ze środowiskiem lokalnym na rzecz dzieci i młodzieży.

Uroczystość wręczenia Nagrody im. Anny Platto odbędzie się 8 sierpnia 2024 r. w siedzibie WBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.

Regulamin konkursu zostanie ogłoszony z początkiem lutego 2024 roku. Będzie on zamieszczony na stronie internetowej WBP oraz przesłany do bibliotek województwa lubelskiego.

Doceniajmy pracę na rzecz naszych najmłodszych czytelników. Zachęcamy do zgłaszania koleżanek i kolegów do Nagrody.

Joanna Chapska
Dział Instrukcyjno – Metodyczny
WBP im. Hieronima Łopacińskiego
w Lublinie